

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ PROVJERI PROVEDBE DANIH PREPORUKA
ZA REVIZIJU UČINKOVITOSTI SPRJEČAVANJE I OTKRIVANJE PRIJEVARA KOD
TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE
(REGIONALNE) SAMOUPRAVE NA PODRUČJU
VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Varaždin, svibanj 2017.

SADRŽAJ

stranica

	SAŽETAK	2
I.	PROVEDBA DANIH PREPORUKA	4
II.	UČINCI PROVEDENIH PREPORUKA	15

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

KLASA: 041-01/15-10/29
URBROJ: 613-07-17-44

Varaždin, 10. svibnja 2017.

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ PROVJERI PROVEDBE DANIH PREPORUKA ZA
REVIZIJU UČINKOVITOSTI SPRJEČAVANJE I OTKRIVANJE PRIJEVARA KOD
TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE
(REGIONALNE) SAMOUPRAVE NA PODRUČJU
VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je provjera provedbe danih preporuka za reviziju učinkovitosti Sprječavanje i otkrivanje prijevara kod trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Varaždinske županije.

Provjera je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci provjere provedeni su od 16. siječnja do 10. svibnja 2017.

SAŽETAK

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je revizija učinkovitosti Sprječavanje i otkrivanje prijevара kod trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Varaždinske županije. Revizijskim postupcima je bilo obuhvaćeno poslovanje za 2014. Postupci revizije provedeni su od 4. svibnja do 29. rujna 2015. Revizijom je bilo obuhvaćeno pet trgovačkih društava: Termoplin d.d., Varaždin za distribuciju i opskrbu prirodnim plinom, Varkom d.d., Varaždin za opskrbu vodom i odvodnju otpadnih voda, Aquatehnika d.o.o., Varaždin za graditeljstvo i usluge, Ivkom d.d., Ivanec za komunalne poslove i Parkovi d.d., Varaždin za komunalne i hortikulture djelatnosti.

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi jesu li društva uspostavila prikladne politike, procedure i kontrole kako bi spriječila prijevare
- utvrditi poduzimaju li potrebne aktivnosti kako bi povećala svjesnost rukovoditelja i drugih zaposlenika o mogućnosti pojave prijevара
- ocijeniti djelotvornost sustava unutarnjih kontrola s obzirom na rizike prijevара
- utvrditi koje su postupke društva uspostavila kako bi što prije otkrila prijevare.

Državni ured za reviziju je ocijenio da je svih pet trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom poduzimalo aktivnosti kako bi spriječila i otkrila prijevare, pri čemu su potrebna određena poboljšanja. Revizijom su utvrđeni propusti koji se odnose na politike i postupke sprječavanja prijevара, odgovornost rukovoditelja i drugih zaposlenika za sprječavanje prijevара, sustav unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevара i analitičke i druge postupke za otkrivanje prijevара. Dane su preporuke za otklanjanje nepravilnosti i propusta. Državni ured za reviziju je ocijenio da bi provedba danih preporuka pridonijela uspostavi standarda ponašanja čije bi primjenjivanje smanjilo mogućnost prijevара, povećalo svjesnost rukovoditelja i drugih zaposlenika o mogućnosti pojave prijevара kao i njihovu obvezu da izvijeste o sumnji na prijevare te poboljšaju sustav razotkrivanja nepravilnosti i izvješćivanja o sumnji na prijevара.

Ciljevi provjere provedbe danih preporuka su ocijeniti jesu li provedene dane preporuke te je li postignut zadovoljavajući napredak.

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, društvima su upućeni upiti i zatraženo je da sama ocijene napredak u provedbi pojedine preporuke, obavljene su razgovori s odgovornim osobama, a uvidom u dokumentaciju i poduzete aktivnosti, obavljena je provjera provedbe danih preporuka. Svrha provjere je utvrditi koje su aktivnosti poduzete kako bi preporuke bile provedene.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da je postignut zadovoljavajući napredak, jer je od 47 danih preporuka 38 provedeno, a devet nije provedeno.

Pozitivni učinci postignuti provedbom preporuka se odnose na donošenje općih akata kojima su uređene etičke vrijednosti, poslovna načela i obveze prema interesnim skupinama, davanje i primanje poklona i ugošćavanja te utvrđene procedure, kriterije i ograničenja za dodjelu sponzorstava i donacija i objavu informacija na mrežnim stranicama. Nadalje, odnose se na održavanje redovite izobrazbe o prijevarama, ocjenu specifičnih područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevara, razvijanje odgovarajućih protumjera i akcijskih planova, uspostavu odobravanja financijskih transakcija iznad određenih iznosa te uspostavu kontrolnih postupaka radi istraživanja sumnjivih transakcija, skrivenih odnosa među pojedincima, organizacijama i događajima. Također, pozitivni učinci postignuti provedbom preporuka se odnose na uređivanje zahtjeva za izvješćivanjem o sumnji na prijevaru, jamčenje anonimnosti i zaštite osoba koje izvijeste o sumnji na prijevaru te uspostavu anonimnih i povjerljivih kanala prijave za zaposlenike, korisnike usluga, dobavljače i druge interesne skupine putem kojih mogu ukazati na sumnjive aktivnosti, kao i donošenje pisanih procedura u području zapošljavanja.

I. PROVEDBA DANIH PREPORUKA

U nastavku se daju podaci o provedbi danih preporuka prema društvima obuhvaćenim revizijom.

Tablica broj 1

Provedba danih preporuka

Naziv društva	Ukupni broj danih preporuka	Provedba preporuka	
		Provedene	Neprovedene
Termoplin d.d., Varaždin	12	9	3
Varkom d.d., Varaždin	6	5	1
Aquatehnika d.o.o., Varaždin	7	3	4
Ivkom d.d., Ivanec	7	7	0
Parkovi d.d., Varaždin	15	14	1
Ukupno	47	38	9
% provedbe	100,0	80,9	19,1

Društvo Termoplin d.d., Varaždin

1. Politike i postupci za sprječavanje prijevара

1.1. Preporučeno je općim aktima utvrditi procedure, kriterije i ograničenja za dodjelu sponzorstva i donacija.

Preporuka je provedena. Društvo je donijelo Pravilnik o donacijama i sponzorstvu kojim su utvrđena moguća područja doniranja, odnosno ograničenja te uvjeti i kriteriji za dodjelu donacija i sponzorstva. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

1.2. Preporučeno je općim aktima urediti davanje i primanje poklona i ugošćavanja.

Preporuka je provedena. Društvo je donijelo Etički kodeks kojim je uređeno davanje i primanje poklona te ugošćavanje. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

2. Odgovornost rukovoditelja i drugih zaposlenika za sprječavanje prijevара

2.1. Preporučeno je održavati redovitu izobrazbu zaposlenika o prijeveri (što se smatra prijeverom, na koji način prijevera šteti društvu i kako treba prijaviti sumnjive aktivnosti), kako bi se prepoznali rizici prijevere te eventualne prijevere što je moguće ranije otkrile.

Preporuka je provedena. Uprava društva je na kolegiju voditelja odjela i na održanim skupovima zaposlenike upozнала s ocjenom prisutnosti rizika pojavljivanja prijevera u 2016. i 2017. te o protumjerama i akcijskim planovima. Zaposlenici tijekom 2016. nisu upućivani na izobrazbu o prijeveri iz razloga što nije bilo objave održavanja takvih seminara. U veljači 2017. dva zaposlenika su sudjelovala na seminaru Pravni okvir Republike Hrvatske i njegova primjena u borbi protiv prijevera i kriminala. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

3. Sustav unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevара

- 3.1. Preporučeno je ocijeniti specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevара te razviti odgovarajuće protumjere i akcijske planove radi upravljanja tim rizicima.

Preporuka je provedena. Društvo je ocijenilo specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevара (upravljanje imovinom društva, javna nabava, blagajničko poslovanje, naplata prihoda, izvršavanje financijskog plana i financijsko izvješćivanje) te su tijekom 2015. i 2016. održani kolegiji voditelja odjela na kojima je direktor informirao o mogućim rizicima pojavljivanja prijevара. U Ocjeni prisutnosti rizika pojavljivanja prijevара za 2016. i 2017. navedene su vrste i opis rizika, protumjere te akcijski planovi. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 3.2. Preporučeno je odvojiti izvršne i kontrolne funkcije.

Preporuka nije provedena. Voditeljica računovodstva i financija predsjednica je Nadzornog i Revizorskog odbora. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

- 3.3. Preporučeno je ustrojiti unutarnju reviziju kao samostalnu unutarnju ustrojstvenu jedinicu ustrojstveno i funkcionalno izravno odgovornu odgovornoj osobi institucije i odboru.

Preporuka je provedena. Radno mjesto unutarnjeg revizora ustrojeno je kao zasebna jedinica izravno odgovorna Upravi društva (prema organizacijskoj shemi). Unutarnji revizor podnosi godišnje izvješće o radu Upravi društva – Direktoru i Revizorskom odboru, a Revizorski odbor izvještava Nadzorni odbor. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 3.4. Preporučeno je u godišnji program rada unutarnje revizije uključiti pitanja prijevара te ocijeniti mogućnost pojave prijevара i kako društvo upravlja rizikom prijevара.

Preporuka je provedena. U godišnji plan rada unutarnje revizije za 2016. i 2017. uključena su pitanja prijevара, odnosno planirano je provođenje unutarnje revizije u procesima u kojima je prepoznat potencijalni rizik prijevара. Prema Godišnjem izvješću o provedenoj kontroli unutarnje revizije za 2016., a u skladu s Godišnjim planom rada unutarnje revizije te ocjenom rizika prijevара za 2016. s odgovarajućim protumjerama tijekom 2016. unutarnjom revizijom obuhvaćene su provjere upravljanja imovinom društva, ugovora dobavljača, blagajničkog poslovanja i pristupa novčanim sredstvima, ulazne i izlazne pošte, izdavanja računa i naplate potraživanja, ugovora kupaca, financijskog plana te godišnjih financijskih izvještaja. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 3.5. Preporučeno je uspostaviti odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa.

Preporuka nije provedena. Društvo nije uspostavilo odobravanje financijskih transakcija iznad određenog iznosa. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

4. Analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevара

4.1. Preporučeno je urediti zahtjeve za izvješćivanjem o sumnji na prijevaru.

Preporuka je provedena. Društvo je donijelo Etički kodeks kojim je utvrđeno da djelatnici društva imaju pravo i dužnost prijavljivati svaki oblik postupanja koji je suprotan Etičkom kodeksu uključujući i sumnju na prijevaru. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

4.2. Preporučeno je zajamčiti anonimnost i zaštitu osoba koje izvijeste o sumnji na prijevaru.

Preporuka je provedena. Etičkim kodeksom zajamčena je anonimnost i zaštita osoba koje izvijeste o sumnji na prijevaru. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

4.3. Preporučeno je uspostaviti anonimne i povjerljive kanale dojava za zaposlenike, korisnike usluga, dobavljače i druge interesne skupine putem kojih oni mogu ukazati na sumnjive aktivnosti.

Preporuka je provedena. Etičkim kodeksom je utvrđeno da zaposlenici, korisnici usluga, poslovni partneri i građani mogu podnijeti prijavu u slučaju sumnje o povredi etičkog kodeksa uz osiguranu zaštitu tajnosti podataka o podnositelju. Etički kodeks i Odluka o imenovanju povjerenika za etiku objavljeni su na mrežnim stranicama društva. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

4.4. Preporučeno je razmotriti mogućnost davanja ovlaštenja i drugim pravnim ili fizičkim osobama, koje ispunjavaju uvjete tehničke, stručne i financijske kvalificiranosti, za izvođenje priključaka na distribucijski sustav kojim upravlja društvo.

Preporuka nije provedena. Na mrežnim stranicama društva u vrijeme obavljanja provjere preporuka objavljena su 53 ovlaštena izvoditelja za izvođenje unutarnjih plinskih instalacija i jedan za izvođenje plinskih priključaka. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

Društvo Varkom d.d., Varaždin

1. Odgovornost rukovoditelja i drugih zaposlenika za sprječavanje prijevara

1.1. Preporučeno je održavati redovitu izobrazbu zaposlenika o prijevari (što se smatra prijevarom, na koji način prijevara šteti društvu i kako treba prijaviti sumnjive aktivnosti), kako bi se prepoznali rizici prijevare te eventualne prijevare što je moguće ranije otkrile.

Preporuka je provedena. Unutarnji kontrolor poslovanja sudjelovao je u 2015. na savjetovanju te je sažetak sa seminara, na temu sprječavanje i otkrivanje prijevара, upućen direktoru, rukovoditeljima i voditeljima kako bi se na internim kolegijima s navedenim upoznali svi zaposlenici.

Nadalje, unutarnji kontrolor poslovanja društva kao i dvadeset zaposlenika stekli su u 2016. Certifikat o obuci za internog auditora sustava upravljanja kvalitetom prema standardu odnosno normi ISO 9001: 2015 te su koncem 2016. obavljane radionice na temu Analiza i ocjena rizika te provedbe internog audita, za što su sastavljeni pisani zapisi. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

2. Sustav unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevара

2.1. Preporučeno je ocijeniti specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevара te razviti odgovarajuće protumjere i akcijske planove radi upravljanja tim rizicima.

Preporuka je provedena. Odlukom o imenovanju projektnog tima za projekt optimizacije poslovnih procesa, uvođenja i održavanja sustava upravljanja kvalitetom prema normi ISO 9001: 2015 te integracija s ostalim normama upravljanja, predviđeno je obuhvatiti sve poslovne procese i sustave upravljanja (dokumentiranje, standardizacija, optimizacija poslovnih procesa i integracija normi upravljanja). Sastavljen je akcijski plan, donesena je procedura Upravljanje procesima te je propisana Metodologija ocjene rizika. Analizom rizika obuhvaćeni su procesi arhiviranja dokumenata, kvalifikacije tajnosti podataka, čuvanja dokumenata, upravljanja dokumentima i zapisima, unutarnja kontrola, projektna dokumentacija, dokumentirani postupci i radne upute, sprječavanje i otkrivanje prijevара (provođenje programa antikorupcije) te aktivnosti nadzora. Godišnjim planom rada interne kontrole za 2017., na temelju opisa poslovnih procesa utvrđeni su zadaci po razdobljima. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

3. Analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevара

3.1. Preporučeno je uspostaviti kontrolne postupke radi istraživanja sumnjivih transakcija, skrivenih odnosa među pojedincima, organizacijama i događajima.

Preporuka je provedena. Kontrolni postupci radi istraživanja sumnjivih transakcija među pojedincima, organizacijama i događajima su uspostavljeni donošenjem Etičkog kodeksa, razvijanjem Sustava upravljanja kvalitetom, unutarnjim aktima, uspostavljanjem sustava upravljanja dokumentacijom, čime su obuhvaćene sve razine odgovornosti unutar društva, donošenjem procedure o naplati i otpisu potraživanja kao i Politike informacijske sigurnosti, planom interne kontrole za 2016. i 2017., provođenjem anketa među korisnicima kao i objavom podataka na mrežnim stranicama. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

3.2. Preporučeno je provoditi zapošljavanje putem javnog natječaja.

Preporuka nije provedena. U tijeku 2016. u društvu je zaposleno 11 zaposlenika, od čega dvoje na temelju provedenog natječaja, a preostali na temelju rangiranja iz evidencije zaprimljenih zamolbi. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

3.3. Preporučeno je donijeti pisane procedure u području zapošljavanja i kriterije na temelju kojih donose ocjenu o odabiru kandidata.

Preporuka je provedena. Društvo je u prosincu 2016. donijelo Proceduru zapošljavanja radnika. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 3.4. Preporučeno je sastaviti zapisnik o rangiranju primljenih ponuda za zaposlenje, obavljenim razgovorima te odabiru kandidata.

Preporuka je provedena. Za zapošljavanja na temelju natječaja, provedeno je rangiranje, obavljani su razgovori i testiranja te odabir kandidata i sastavljeno Izvješće o tijeku postupka provedbe natječaja, dok za preostala zapošljavanja za koja nije proveden natječaj, obavljeno je rangiranje iz evidencije zaprimljenih zamolbi, obavljani su razgovori i odabiri kandidata te je sastavljen Zapisnik o tijeku zapošljavanja. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

Društvo Aquatehnika d.o.o., Varaždin

1. Politike i postupci za sprječavanje prijevара

- 1.1. Preporučeno je na mrežnim stranicama objaviti odluke i druge informacije iz djelokruga rada.

Preporuka je provedena. Društvo je na mrežnoj stranici objavilo osnovne informacije i podatke o djelatnostima društva, unutarnjem ustrojstvu, načinu ostvarivanja prava na pristup informacijama i druge informacije propisane odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama. Provedbu preporuke nije potrebno pratiti.

2. Odgovornost rukovoditelja i drugih zaposlenika za sprječavanje prijevара

- 2.1. Preporučeno je održavati redovitu izobrazbu zaposlenika o prijeveri (što se smatra prijeverom, na koji način prijevera šteti društvu i kako treba prijaviti sumnjive aktivnosti), kako bi se prepoznali rizici prijevere te eventualne prijevere što je moguće ranije otkrile.

Preporuka nije provedena. Koncem 2015. unutarnji kontrolor društva osnivača upoznao je zakonskog predstavnika društva o obvezi edukacije o unutarnjim kontrolama te rizicima prijevere u poslovanju, sudjelovanju na seminaru te pripremio sažetak o osnovnim postavkama sustava unutarnjih kontrola i načinima otkrivanja i sprječavanja prijevera u poslovanju, a zakonski predstavnik je održao predavanje rukovoditeljima na temu sprječavanje i otkrivanje prijevera. Društvo u 2016. i do vremena obavljanja provjere preporuka nije održavalo redovitu izobrazbu zaposlenika o prijeveri, kako bi se prepoznali rizici prijevere te eventualne prijevere što je moguće ranije otkrile. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

3. Sustav unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevera

- 3.1. Preporučeno je ocijeniti specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevera te razviti odgovarajuće protumjere i akcijske planove radi upravljanja tim rizicima.

Preporuka je provedena. Društvo je donijelo Upute za sprječavanje i otkrivanje prijevара kojima je uređen sustav unutarnje kontrole s obzirom na pojavnost prijevара, ocijenjena specifična područja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevара sastavljanjem registra rizika, te imenovano Povjerenstvo za sprječavanje i otkrivanje prijevара. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

4. Analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevара

4.1. Preporučeno je uspostaviti kontrolne postupke radi istraživanja sumnjivih transakcija, skrivenih odnosa među pojedincima, organizacijama i događajima.

Preporuka je provedena. Društvo je sastavilo registar rizika te utvrdilo postupke upravljanja rizicima radi kontrole mogućih sumnjivih transakcija, skrivenih odnosa među pojedincima, organizacijama i događajima. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

4.2. Preporučeno je provoditi zapošljavanje putem javnog natječaja.

Preporuka nije provedena. U tijeku 2016. zaposleno je pet zaposlenika, bez provedenih javnih natječaja. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

4.3. Preporučeno je donijeti pisane procedure u području zapošljavanja i kriterije na temelju kojih donose ocjenu o odabiru kandidata.

Preporuka nije provedena. Izrađena je radna verzija procedure zapošljavanja radnika u kojoj se navodi da se za zasnivanje radnog odnosa može raspisati natječaj, koja do vremena obavljanja provjere preporuka nije usvojena. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

4.4. Preporučeno je sastaviti zapisnik o rangiranju primljenih ponuda za zaposlenje, obavljenim razgovorima te odabiru kandidata.

Preporuka nije provedena. Zapisnici o rangiranju primljenih ponuda za zaposlenje, obavljenim razgovorima te odabiru kandidata nisu sastavljeni. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

Društvo Ivkom d.d., Ivanec

1. Odgovornost rukovoditelja i drugih zaposlenika za sprječavanje prijevара

1.1. Preporučeno je održavati redovitu izobrazbu zaposlenika o prijeveri (što se smatra prijeverom, na koji način prijevera šteti društvu i kako treba prijaviti sumnjive aktivnosti), kako bi se prepoznali rizici prijevere te eventualne prijevere što je moguće ranije otkrile.

Preporuka je provedena. Direktor društva je voditelj sektora i sindikalnog povjerenika na kolegiju održanom početkom 2016. upoznao sa sadržajem Strategije upravljanja rizicima.

Zaposlenici su usmenim kontaktom s rukovoditeljima odjela i sindikalnim povjerenikom također upoznati sa sadržajem Strategije kao i o potrebi provođenja redovite izobrazbe zaposlenika o prijevarama. Strategija upravljanja rizicima objavljena je na mrežnim stranicama društva. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

2. Sustav unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevarama

- 2.1. Preporučeno je ocijeniti specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevarama te razviti odgovarajuće protumjere i akcijske planove radi upravljanja tim rizicima.

Preporuka je provedena. Društvo je donijelo Strategiju upravljanja rizicima (Aktivne mjere kontrole i upravljanja rizicima) kojom je ocijenilo specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevarama (planiranje nabave i provođenje postupaka javne nabave, financijsko izvješćivanje, stvaranje ugovornih obveza i izvršavanje ugovora, naplata prihoda, upravljanje imovinom, popis imovine i obveza, financijsko planiranje) te razvilo odgovarajuće protumjere i akcijske planove radi upravljanja tim rizicima. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

3. Analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevarama

- 3.1. Preporučeno je provoditi zapošljavanje putem javnog natječaja.

Preporuka je provedena. Tijekom 2016. Društvo je provelo dva javna natječaja za zapošljavanje na temelju Pravilnika o provedbi natječaja za zapošljavanje. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 3.2. Preporučeno je donijeti pisane procedure u području zapošljavanja i kriterije na temelju kojih donose ocjenu o odabiru kandidata.

Preporuka je provedena. Društvo je u lipnju 2016. donijelo Pravilnik o provedbi natječaja za zapošljavanje kojim se uređuje postupak, način raspisivanja i provedba javnog natječaja za zasnivanje radnog odnosa u društvu. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 3.3. Preporučeno je sastaviti zapisnik o rangiranju primljenih ponuda za zaposlenje, obavljenim razgovorima te odabiru kandidata.

Preporuka je provedena. Društvo je prilikom provođenja natječaja za zapošljavanje, a na temelju dostavljenih prijava, odnosno rezultata testiranja i/ili obavljenih razgovora s kandidatima sastavljalo zapisnik o rangiranju primljenih ponuda za zaposlenje te o odabiru kandidata. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 3.4. Preporučeno je voditi registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma koji sadrži konačni datum isporuke roba i konačni iznos, koji je naručitelj isplatio na temelju ugovora o javnoj nabavi.

Preporuka je provedena. Na mrežnim stranicama društva objavljen je Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma sa svim propisanim elementima za 2014. i 2015.

Za 2016. također je objavljen Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, bez konačnog datuma isporuke roba i konačnog iznosa, budući da su ugovori još u tijeku. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 3.5. Preporučeno je preispitati opravdanost povećanja imovine (ulaganja na tuđoj imovini) za radove proširenja groblja i izgradnje grobnica, koje su prodane korisnicima grobnog mjesta.

Preporuka je provedena. Društvo je tijekom 2016. poduzelo pripreme radnje, konzultiralo vanjsku reviziju te je s Gradom Ivancem u ožujku 2017. zaključilo Sporazum o međusobnim pravima i obvezama na grobljima u vlasništvu Grada Ivanca. Nije potrebno je pratiti provedbu preporuke.

Društvo Parkovi d.d., Varaždin

1. Politike i postupci za sprječavanje prijevара

- 1.1. Preporučeno je općim aktima urediti etičke vrijednosti, poslovna načela i obveze prema interesnim skupinama.

Preporuka je provedena. Društvo je u listopadu 2015. donijelo Etički kodeks kojim su uređena osnovana etička pravila ponašanja zaposlenika, radi utvrđivanja i promoviranja etičkih vrijednosti u poslovnim odnosima te postupanje u slučaju njihovih povreda. Uređena su pravila dobrog ponašanja zaposlenika prema građanima, poslovnim partnerima, javnim i državnim tijelima, drugim zainteresiranim stranama te u međusobnim odnosima između zaposlenika društva. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 1.2. Preporučeno je općim aktom urediti davanje i primanje poklona i ugošćavanje.

Preporuka je provedena. Društvo je Etičkim kodeksom uredilo davanje i primanje poklona i ugošćavanje. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 1.3. Preporučeno je općim aktom urediti etičke standarde koje su zaposlenici obvezni primjenjivati u svom radu.

Preporuka je provedena. Društvo je Etičkim kodeksom uredilo temeljna načela koja se odnose na zaštitu osobnog ugleda i ugleda društva, odnos zaposlenika prema građanima i korisnicima proizvoda i usluga društva, odnos zaposlenika prema drugim zaposlenicima i radnim obvezama, zakonitost i stručnost u radu, izbjegavanje i prevenciju sukoba interesa, odgovorno upravljanje imovinom, poslovnim financijama i postupkom nabave, povjerljivost osobnih podataka i informacija o poslovanju, primanje ili davanje darova i drugih činidbi, zabranu konzumiranja sredstava ovisnosti za vrijeme radnog vremena te briga o sigurnosti na radu, zaštiti zdravlja i okoliša. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 1.4. Preporučeno je općim aktom utvrditi postupke za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa.

Preporuka je provedena. Postupci za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa uređeni su odredbama Etičkog kodeksa u dijelu koji se odnosi na izbjegavanje i prevenciju sukoba interesa, a o mogućem postojanju sukoba interesa zaposlenici su dužni izvijestiti Upravu i Etičko povjerenstvo. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 1.5. Preporučeno je općim aktom urediti obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijevare.

Preporuka je provedena. Prema odredbama Etičkog kodeksa Uprava je u cilju stvaranja uvjeta za razvoj etičkog ponašanja, dužna osigurati sve što je potrebno za provedbu propisanih načela. Ovlasti i odgovornosti Uprave, osobe za nepravilnosti, zaposlenika i drugih zainteresiranih stranaka detaljno su uređene Pravilnikom o sustavu prijavljivanja nepravilnosti. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

2. Odgovornost rukovoditelja i drugih zaposlenika za sprječavanje prijevara

- 2.1. Preporučeno je održavati redovitu izobrazbu zaposlenika o prijevari (što se smatra prijevarom, na koji način prijevara šteti društvu i kako treba prijaviti sumnjive aktivnosti), kako bi se prepoznali rizici prijevare te eventualne prijevare što je moguće ranije otkrile.

Preporuka je provedena. U Izvješćima o poslovanju radnih jedinica za 2015. navodi se da je na rasporedima radnika i sastancima s radnicima ukazano na donošenje Etičkog kodeksa i Pravilnika o sustavu prijave nepravilnosti, napravljen osvrt na temeljna etička načela koja promovira društvo i pravila dobrog ponašanja zaposlenika prema građanima, poslovnim partnerima, javnim i državnim tijelima, ostalim stranama te u međusobnim odnosima između zaposlenika, kao i obavljena edukacija radnika o tome što su to sukobi interesa i prijevare, kako oni utječu na poslovanje društva te koja su prava i obveze djelatnika u vezi toga. U 2016. održane su edukacije na temu Politike i postupci za sprječavanje i uočavanje prijevara, sa ciljem jačanja svijesti o kulturi borbe protiv prijevara i osvješćivanju o prepoznavanju i reagiranju na slučajeve sumnje u prijevaru te su sastavljeni pisani zapisi o edukaciji i uvježbavanju. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

3. Sustav unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevara

- 3.1. Preporučeno je ocijeniti specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevara te razviti odgovarajuće protumjere i akcijske planove radi upravljanja tim rizicima.

Preporuka je provedena. Društvo je sastavilo Procjenu rizika u procesu pojavljivanja prijevara kojim su obuhvaćeni svi procesi u vezi potencijalne greške mita i korupcije, nepotrebne nabave, protupravno prisvajanje imovine, lažnog prikazivanja radnih sati i učinaka i uporabe službenih vozila u privatne svrhe, proces računovodstva i financija u vezi potencijalne greške računovodstvenih manipulacija te proces maloprodaje, hortikulturne usluge i pogrebna služba. Sastavljen je Plan postupanja za smanjivanje odnosno ublažavanje rizika nepravilnosti i prijevara u poslovanju. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 3.2. Preporučeno je uspostaviti odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa.

Preporuka je provedena. Nadzorni odbor daje prethodnu suglasnost na odluku Uprave za zaduživanje društva iznad 500.000,00 kn te raspolaganju pokretninama i nekretninama iznad 500.000,00 kn. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

4. Analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevara

- 4.1. Preporučeno je uspostaviti kontrolne postupke radi istraživanja sumnjivih transakcija, skrivenih odnosa među pojedincima, organizacijama i događajima.

Preporuka je provedena. Kontrolni postupci radi istraživanja sumnjivih transakcija među pojedincima, organizacijama i događajima su uspostavljeni donošenjem Etičkog kodeksa, Pravilnika o sustavu prijavljivanja nepravilnosti, Pravilnika o postupku dodjele sponzorstava i donacija, razvijanjem Sustava upravljanja kvalitetom te odredbama Statuta i organizacijskim ustrojem čime su obuhvaćene sve razine odgovornosti unutar društva, a na mrežnim stranicama javno se objavljuju bitni podaci o društvu, što pridonosi transparentnosti poslovanja. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 4.2. Preporučeno je općim aktom urediti zahtjeve za izvješćivanjem o sumnji na prijevaru.

Preporuka je provedena. Pravilnikom o sustavu prijavljivanja nepravilnosti detaljnije je uređen način postupanja pri uočavanju nepravilnosti u poslovanju, zaprimanje prijava, način evidentiranja i obrade prijave te postupanje u slučaju sumnje u nepravilnost. Imenovana je osoba za nepravilnosti, a na mrežnim stranicama društva objavljene su sve informacije i podaci propisani odredbom članka 10. Zakona o pravu na pristup informacijama. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 4.3. Preporučeno je zajamčiti anonimnost i zaštitu osoba koje izvijeste o sumnji na prijevaru.

Preporuka je provedena. Prema odredbama Etičkog kodeksa društva podaci o podnositelju prijave smatraju se povjerljivim podacima, a podnošenje prijave od strane zaposlenika u dobroj vjeri ne može biti razlogom za sankcioniranjem. Također, korisnici usluga, poslovni partneri i građani mogu podnijeti prijavu u slučaju sumnje o povredi Etičkog kodeksa, uz osiguranu zaštitu podataka o podnositelju prijave. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

- 4.4. Preporučeno je uspostaviti anonimne i povjerljive kanale dojava za zaposlenike, korisnike usluga, dobavljače i druge interesne skupine putem kojih oni mogu ukazati na sumnjive aktivnosti.

Preporuka je provedena. Prijave se podnose osobi za nepravilnosti pisanim putem na adresu društva ili elektronskim putem.

Osoba za nepravilnosti dužna je jednom godišnje, najkasnije do 31. siječnja za prethodnu kalendarsku godinu, podnijeti Izvješće o zaprimljenim pritužbama i objaviti ga na mrežnim stranicama, što je učinjeno. Pravilnikom o sustavu prijavljivanja nepravilnosti pobliže je uređen način postupanja pri uočavanju nepravilnosti u poslovanju zaprimanja prijava, način evidentiranja i obrade prijave te postupanje u slučaju sumnje u nepravilnost. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

4.5. Preporučeno je provoditi zapošljavanje putem javnog natječaja.

Preporuka nije provedena. Društvo je tijekom 2016. zaposlilo 14 zaposlenika, od kojih je osmorici u 2016. istekao ugovor, a jedan radni odnos je prestao na temelju izvanrednog otkaza ugovora. Zapošljavanja nisu provedena na temelju javnog natječaja i uglavnom se odnose na radna mjesta sezonskog karaktera. Prema procedurama u području zapošljavanja, za poslove koji su sezonskog karaktera i za koje se zaključuju ugovori na određeno vrijeme u pravilu se zapošljavaju radnici koji rade više sezona u društvu, na temelju pohranjenih zamolbi za svaku sezonu, iz razloga što su već prethodno prošli potrebnu praktičnu obuku, osposobljeni su za rad na siguran način za zaštitu od požara i prema potrebi za rad na siguran način, upoznati su sa procesom rada i radnim zadacima te su im dodijeljena osnovna zaštitna sredstva i alat za rad. Za dvoje zaposlenika, u vezi stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa, provedeni su javni natječaji. Potrebno je pratiti provedbu preporuke.

4.6. Preporučeno je donijeti pisane procedure u području zapošljavanja i kriterije na temelju kojih donose ocjenu o odabiru kandidata.

Preporuka je provedena. Pisane procedure u području zapošljavanja utvrđene su dokumentiranim postupkom Upravljanje ljudskim resursima. Prema procedurama dva su osnovna izvora pribavljanja kandidata i to tržište rada i unutarnji izvori, a ukoliko nema kandidata unutar organizacije provodi se postupak putem natječaja ili putem analize baze pristiglih zamolbi (za popunjavanje mjesta koja su sezonskog karaktera), za što su propisani postupci selekcije nakon provedenog natječaja ili putem analize baze pristiglih zamolbi za posao. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

4.7. Preporučeno je sastaviti zapisnik o rangiranju primljenih ponuda za zaposlenje, obavljenim razgovorima te odabiru kandidata.

Preporuka je provedena. U 2016. dvoje zaposlenika primljeno je na stručno osposobljavanje, na temelju provedenog natječaja te rangiranja primljenih ponuda. Nadalje, preostala zapošljavanja, uglavnom sezonskog karaktera, obavljena su na temelju Odluka o odabiru kandidata, uz prethodno provedenu selekciju putem analize baze pristiglih zamolbi za posao, za što se sastavlja evaluacijski obrazac kandidata, odnosno rangiranje prema složenosti poslova, poznavanju sredstava za rad, dosadašnjem praktičnom iskustvu, vještinama, osobnim karakteristikama u vezi s radnim mjestom, osposobljenosti za rad na siguran način i motivaciji za rad. Nije potrebno pratiti provedbu preporuke.

II. UČINCI PROVEDENIH PREPORUKA

Državni ured za reviziju ocjenjuje da je postignut zadovoljavajući napredak, jer je od 47 danih preporuka 38 provedeno, a devet nije provedeno.

U provjeri provedbe danih preporuka pozitivni učinci se odnose na donošenje općih akata kojima su uređene etičke vrijednosti, poslovna načela i obveze prema interesnim skupinama, davanje i primanje poklona i ugošćavanja te utvrđene procedure, kriteriji i ograničenja za dodjelu sponzorstava i donacija, kao i ustrojavanje mrežne stranice sa potrebnim podacima. Društva su održavala redovitu izobrazbu zaposlenika o prijeveri (što se smatra prijeverom, na koji način prijevera šteti društvu i kako treba prijaviti sumnjive aktivnosti) i provela ocjenu specifičnih područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevera te razvijanje odgovarajućih protumjera i akcijskih planova radi upravljanja tim rizicima. U godišnji program rada unutarnje revizije uključena su pitanja prijevera te su ocijenjene mogućnosti pojave prijevera i kako društvo upravlja rizikom prijevera, a jedno društvo uspostavilo je odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa. Uspostavljeni su kontrolni postupci radi istraživanja sumnjivih transakcija, skrivenih odnosa među pojedincima, organizacijama, zahtjevi za izvješćivanjem o sumnji na prijeveru, kao i uspostavljanje anonimnih i povjerljivih kanala dojava. Donesene su pisane procedure u području zapošljavanja. U jednom društvu registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma vodi se na propisan način i preispitana je opravdanost povećanja imovine (ulaganja na tuđoj imovini) za radove proširenja groblja i izgradnje grobnica, koje su prodane korisnicima grobnog mjesta.